

**ODPOWIEDZI KOMISJI EUROPEJSKIEJ ORAZ ESDZ NA SPRAWOZDANIE
SPECJALNE EUROPEJSKIEGO TRYBUNAŁU OBRACHUNKOWEGO:
„WSPARCIE ZE STRONY EUROPOLU W WALCE Z PRZEMYTEM MIGRANTÓW:
MIMO UZNANIA DLA EUROPOLU WYKORZYSTYWANIE ŹRÓDEŁ DANYCH
I POMIARU REZULTATÓW JEST NIEWYSTARCZAJĄCE”**

STRESZCZENIE

I. W Europejskim programie w zakresie migracji z 2015 r.¹ stwierdzono, że działania na rzecz zwalczania przemytu migrantów mają kluczowe znaczenie.

W nowym pakcie o migracji i azylu z września 2020 r.² przewidziano zintensyfikowanie walki z przemytem migrantów w ramach nowego unijnego planu działania na lata 2021–2025, który będzie skupiał się na zwalczaniu siatek przestępczych. Zgodnie ze strategią UE w zakresie unii bezpieczeństwa plan ten będzie również przewidywał zwiększenie współpracy organów ścigania i wspieranie ich działań służących zwalczaniu przemytu migrantów, często związanego również z handlem ludźmi. Plan działania będzie kontynuacją prac Europolu i jego Europejskiego Centrum Zwalczania Przemytu Migrantów, Fronteksu, Eurojustu i Agencji UE ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania. Nowe środki i wzmocniona współpraca między agencjami będą stanowić odpowiedź na wyzwania w obszarach dochodzeń finansowych, odzyskiwania mienia i ścigania przestępstw przeciwko wiarygodności dokumentów, a także na nowe zjawiska, takie jak przemyt z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych.

Zwalczanie przemytu jest wspólnym wyzwaniem wymagającym międzynarodowej współpracy i koordynacji, a także skutecznego zarządzania granicami. Nowy Unijny plan działania na rzecz zwalczania przemytu migrantów pobudzi współpracę między UE a państwami trzecimi dzięki ukierunkowanym partnerstwom na rzecz zwalczania przemytu migrantów w ramach szerszej współpracy partnerskiej z kluczowymi państwami trzecimi. Obejmie on wsparcie dla krajów pochodzenia i tranzytu w budowaniu zdolności, zarówno pod względem systemów egzekwowania prawa, jak i zdolności operacyjnych, a tym samym zachęci policję i organy sądowe do podejmowania skutecznych działań.

UE usprawni również wymianę informacji z państwami trzecimi i działania w terenie przez wspieranie wspólnych operacji i wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych, a także poprzez kampanie informacyjne na temat zagrożeń związanych z nieuregulowaną migracją i jej legalnych alternatyw. Agencje UE powinny również intensywniej współpracować z krajami partnerskimi. Europol zacieśni współpracę z Bałkanami Zachodnimi; Komisja i Europol będą też pracować nad podobnymi porozumieniami z Turcją i innymi krajami sąsiadującymi. Komisja uwzględni to również w swojej współpracy z Unią Afrykańską (UA).

Misje i operacje w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony odgrywają również istotną rolę we wspieraniu wysiłków Europolu (i innych agencji) mających na celu sprostanie wyzwaniom związanym z migracją poza granicami zewnętrznymi UE: zarówno na morzu, w środkowej części Morza Śródziemnego, jak i w głównych krajach wyjazdu lub tranzytu w Afryce, w których prowadzony jest przemyt i handel ludźmi.

W tym kontekście Komisja i ESDZ z zadowoleniem przyjmują przedmiotowe sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego, ponieważ może ono przyczynić się do zwiększenia świadomości, że Europol musi dysponować zdolnościami i narzędziami umożliwiającymi mu skuteczną pomoc

¹ COM(2015) 240 final

² COM(2020) 609

państwom członkowskim w zwalczaniu przemytu migrantów w kontekście walki z poważną przestępczością i terroryzmem.

V. Komisja zgadza się z Trybunałem Obrachunkowym, że proces zawierania umów międzynarodowych z priorytetowymi państwami niebędącymi członkami UE stanowi wyzwanie, i potwierdza, że napotykała w związku z tym problemy. Komisja uważa jednak, że poczyniono postępy.

UWAGI

24. b) Komisja zgadza się z Trybunałem Obrachunkowym, że proces zawierania umów międzynarodowych z priorytetowymi państwami niebędącymi członkami UE stanowi wyzwanie, i potwierdza, że napotykała w związku z tym problemy. Komisja uważa jednak, że poczyniono postępy. W tym kontekście, po wydaniu przez Radę w 2018 r. ośmiu mandatów do prowadzenia negocjacji z państwami Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej³ oraz z Turcją, Komisja rozpoczęła negocjacje z Turcją, które są obecnie na zaawansowanym etapie. Jeżeli chodzi o pozostałe państwa, Komisja pozostaje w bliskim kontakcie z właściwymi organami na różnych szczeblach, ale napotyka trudności w przejściu do etapu formalnego otwarcia negocjacji.

30. Zgodnie z art. 25 ust. 1 rozporządzenia w sprawie Europolu dane osobowe mogą być przekazywane z Europolu do państw trzecich w oparciu o: decyzję stwierdzającą odpowiedni stopień ochrony, przyjętą na podstawie art. 36 dyrektywy (UE) 2016/680, umowę międzynarodową zawartą między Unią a państwem trzecim na podstawie art. 218 TFUE, przyznającą odpowiednie zabezpieczenia w odniesieniu do ochrony prywatności oraz podstawowych praw i wolności osób fizycznych, lub umowę o współpracy umożliwiającą wymianę danych osobowych zawartą przed dniem 1 maja 2017 r. między Europolem a danym państwem trzecim lub daną organizacją międzynarodową zgodnie z art. 23 decyzji 2009/371/WSiSW.

Ponadto w art. 25 ust. 5 i 6 rozporządzenia w sprawie Europolu dopuszczono również przekazywanie danych na zasadzie odstępstwa, po rozpatrzeniu każdego przypadku indywidualnie.

Mandaty wydane przez Radę obejmują szczegółowe wytyczne negocjacyjne mające zapewnić odpowiedni poziom zabezpieczeń służących ochronie danych zgodnie z obowiązującym prawodawstwem i orzecznictwem. Ponieważ poziom ochrony praw podstawowych, w tym ochrony danych, jest inny w każdym państwie, prowadzone z nimi negocjacje mogą prowadzić do odmiennych wyników.

34. Biuro SIRENE w Europolu będzie umożliwiać tej agencji pozyskiwanie i przechowywanie istotnych informacji na temat terroryzmu i innych poważnych przestępstw, co ułatwi operacyjne, taktyczne i strategiczne analizy dotyczące terrorystów i sprawców poważnych przestępstw oraz przyczyni się do wzmocnienia roli Europolu jako centrum informacji o przestępstwach.

Komisja zaproponowała umożliwienie Europolowi wprowadzania do Systemu Informacyjnego Schengen, z zastrzeżeniem konsultacji z państwami członkowskimi, danych dotyczących domniemanego udziału obywatela państwa trzeciego w przestępstwie podlegającym kompetencjom Europolu⁴.

³ Bliski Wschód i Afryka Północna (MENA).

⁴ Więcej informacji można znaleźć we wniosku Komisji dotyczącym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2016/794 w odniesieniu do współpracy Europolu z podmiotami prywatnymi, przetwarzania danych osobowych przez Europol w celu wspierania postępowań przygotowawczych oraz roli Europolu w zakresie badań naukowych i innowacji (COM(2020) 796 final z 9.12.2020).

35. W strategii UE w zakresie unii bezpieczeństwa z 2020 r. uznano, że Interpol, jedna z największych międzyrządowych organizacji policji kryminalnej, ma do odegrania ważną rolę w zacieśnianiu współpracy i poprawie wymiany informacji. Jak zapowiedziano w programie przeciwdziałania terroryzmowi (COM(2020) 796 final z 9.12.2020), Komisja przyjęła zalecenie w sprawie decyzji Rady upoważniającej do rozpoczęcia negocjacji z Interpolem. Jednym z celów wniosku Komisji jest prowadzenie wymiany informacji między Europolem a Interpolem i uzyskanie dostępu do baz danych Interpolu.

45. Komisja zgadza się ze spostrzeżeniem Trybunału Obrachunkowego, że Europol mógł przekazywać operacyjne dane osobowe Fronteksowi dopiero po wejściu w życie rozporządzenia (UE) 2019/1896 (zob. art. 90), podczas gdy przekazywanie danych z Fronteksu do Europolu stało się możliwe już wcześniej, na mocy rozporządzenia w sprawie Fronteksu z 2016 r.